

Drammens Sportsfiskere

Vannmiljøutvalget

Årsberetning 2022

Følgende styre ble valgt i 2022:

Petter Øijord (leder)

John Tollefsen (sekretær)

Borgar Pedersen (styremedlem)

Bjørn Gulliksen (styremedlem)

Eigil Jensen (kasserer)

Innledning

Vannmiljøutvalget har hatt et aktivt år med møter og befaringer.

Vannmiljøutvalget samarbeider med alle arbeidsgrupper i DS-Fiskestell om overvåking og restaurering av vann og vassdrag i Finnemarka. For det sentrale området rundt Glitre og i nord-området, har DS avtale med Statskog og Glitrevannverket. I sørområdet har DS avtale med Drammen kommune om den delen av Finnemarka som forvaltes av Drammen kommune. Arbeidsgruppa for dette området, som ofte kalles Drammens Nordmark eller Drammensmarka, har flere deltakere fra Vannmiljøutvalget og dekkes delvis av Vannmiljøutvalgets årsberetning. Vannmiljøutvalget har også Drammenselva og Drammensfjorden med tilførselsbekker som arbeidsområde. I tillegg engasjerer utvalget seg i forurensnings- og utbyggingsaker i Drammen og nærliggende kommuner, blant annet i Lier.

Garsjø, Løken og Vrangen

Det er planlagt nedtapping av vannet både i Garsjø og i Løken/Varangen på grunn av restaurering av demningene i 2023. Våre representanter var på et orienteringsmøte om dette på Eiksetra. Der kom det frem at det ikke er planlagt noen fiskevandringsspassasjer forbi demningene.

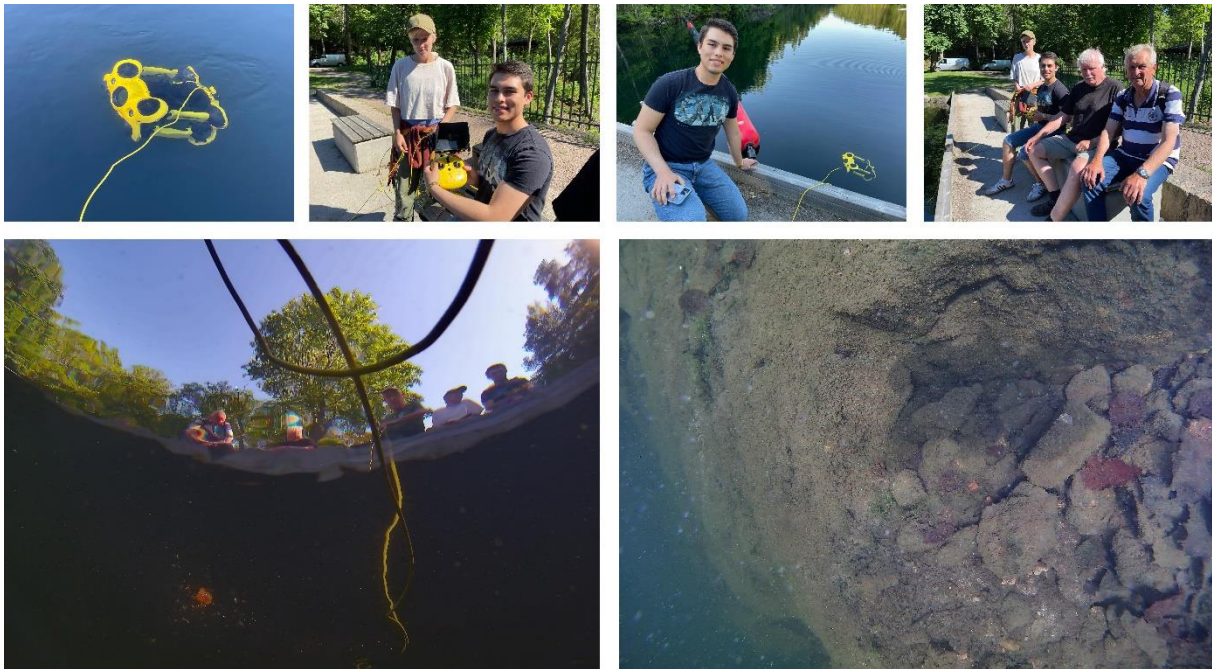
Holmen i Drammen

Havna søkte om dumping av masser fra en tunnel som skal frakte vann fra Holsfjorden til Oslo. Høringssvar om dumping av masser inneholdende for høye konsentrasjoner av tungmetaller utenfor havna bidro til at Statsforvalteren sa nei til anmodningen fra Drammen havn den 15. juni 2022 med referanse 2020/20237. Massene vil bli dumpet på utvalgte steder på land ifølge Oslo kommune.

Drammensfjorden og Drammenselva

Miljøovervåkingsprosjektet vårt for Drammensfjorden vil gå over flere år, på ubestemt tid fremover siden vi regner med at det økologiske presset og ødeleggelsene av ved naturen i og ved Drammensfjorden (og Oslofjorden) vil fortsette å øke i årene fremover på grunn av utbygginger og forurensning. Forhåpentlig vil tiltakene i Oslofjordplanen og Ren Drammensfjordprosjektet reversere ødeleggelsene. Det vil uansett være behov for miljøovervåking både fra det offentlige og fra frivillige som oss i uoverskuelig fremtid.

Takket være økonomiske midler fra Statsforvalteren/Miljødirektoratet og andre givere har vi i år kunnet gå til innkjøp av en undervannsdronne Chasing M2 Pro med tilleggsutstyr. Dette har satt oss i stand til blant annet å kartlegge viktige oppvekst og leveområder for fisk i Drammensfjorden.

Test av drone i Klopptjern Foto: Borgar Pedersen

Etter et par runder med lånt testdrone av samme type, assistert av Mattias Pedersen-Estrada (som studerer kybernetikk og robotikk på NTNU), ble vi klare til å undersøke ålegrasengene ved Knemstranda i Homansbergbukta utenfor Svelvik. Vi fant mudderbunn og sandbunn delvis bevakst med belter av ålegras. Vi filmet og tok bilder fra 0,5 til 4 meters dyp. I dette området så vi mye tegn til liv i form av flyndrer, stimer med småfisk (yngel), nedgravde skjell og småkrabbe. Disse viktige leveområdene med blant annet ålegras, regner vi med er de største og viktigste gruntvannsområdene i Oslofjorden. Området her er også en overgangssone mellom ferskt- og saltvann. Drammensfjorden mellom Svelvik og Holmsbu er et svært viktig og sårbart område for fisk og vannlevende organismer. Blant annet bruker unger av laks og sjøørret som er på vei til havet, området til smoltifisering. Området bør fredes i sin helhet og det bør iverksettes strengt naturoppsyn.

Det er mange planlagte utbygginger på gang ved Drammensfjorden som truer livet i fjorden. Homansbergbukta ved Knemstranda utenfor Svelvik er planlagt flere byggeprosjekter, blant annet en storstilt utbygging av småbåthavn til 1000 båtplasser (blant annet Drammen Maritime Senter og Saltskjær Marina) som er blitt eller vil bli behandlet i kommunestyret i Drammen kommune. Vi i Vannmiljøutvalget i Drammens Sportsfiskere har protestert mot dette i høringsuttalelser. Disse utbyggingsforslagene/søknadene er stikk i strid med

"Tiltaksplanen for Oslofjorden", som går ut på å redde, verne og restaurere en fjord som er i økologisk krise.

Foto: John Tollefsen

Vi vil dokumentere det biologiske mangfoldet og forurensninger osv. i fjorden over tid, slik at både allmennheten, byråkrater og beslutningstakere (politikere) får et bedre grunnlag og forståelse for å ta riktige beslutninger slik at livet i og ved fjorden blir ivarettatt for fremtiden.

Ålegras i Homansbergbukta. Foto: VMU

Drammenselva og Drammensfjorden er utsatt for sterk forurensning av nitrogen/overgjødning (ref. NIVA). Dette kommer mest fra landbruket på grunn av bruk av kunstgjødning/gjødsel, kombinert med høstpløying og mangel på kantvegetasjon med mer. Høstpløying gir også utslipp av humus/partikler til elv, sjø og hav, noe som gir mørkere vann og dårlig sikt i vannet, som kan påvirke økosystemet negativt.

Nitrogenutslipp fra kloakkrensning og spredte avløp er også en stor forurensning. På grunn av dette er det innført krav om sekundærrensning/nitrogenrensning ved avløpsanleggene innen 7 år fra og med 2022 (ref. kap. 14. i avløpsdirektivet og forurensningsforskriften § 14-6).

Overgjødning fører til økt algevekst som kan kvele og fortrenge tang og viktige vekster som ålegras i sjøen, som er oppvekstområder for småfisk. I tillegg vil store mengder fortrenge zooplankton/dyrepilankton som er svært viktig føde særlig for mindre fisk og som større fisk lever av. I tillegg vil klimaendringer med økt havtemperatur ha en innvirkning på økosystemet i havet.

Vi har fått flere rapporter fra hobbyfiskere og våre medlemmer om at det i sommer har vært lite fisk å få i både ytre og indre Drammensfjord, og det har i flere år vært kjent at det står dårlig til med miljøet i Oslofjorden. Det er blant annet innført forbud mot å fiske torsk hele året fra 2019. Se detaljer på Fiskeridirektoratets nettside: <https://www.fiskeridir.no/Fritidsfiske/Artar/Vern-av-kysttorsk-i-soer>

Forbudssone for torskefiske i Oslofjorden og Skagerak, Fiskeridirektoratet

Regjeringen la fram en plan for å redde Oslofjorden 30. mars 2021. Oslofjordplanen er omfattende, og det er bestemt at den «skal følges opp raskt, og den nevner spesielt tiltak innen avløp, jordbruk, båt-septik og fiskeriforvaltning.» Det er listet opp 63 + 19 tiltak som følges opp via «tiltakskort» der kommuner og flere andre offentlige organer har ansvar.

Oslofjordrådet, inkludert Drammensfjorden, skal sikre regional forankring og fremdrift av tiltaksplanen. Rådet ledes av klima- og miljøministeren. Miljødirektoratet leder sekretariatet for gjennomføringen. Rådet samles hvert år fram til i hvert fall 2026.

Vannmiljøutvalget takker Statsforvalteren i Oslo og Viken for innvilget bidrag kr. 50.000 til vårt miljøovervåkingsprosjekt for Drammenselva og Drammensfjorden i 2022. Vi takker også for mottatt støtte kr. 10.000 fra en bedrift.

Kjøsterudbekken, Gamledammen og Tjuvtjern i Drammen

En bekymringsmelding til Statsforvalteren om lav pH i bl.a. Tjuvtjern førte ikke fram. Imidlertid ringte Borgar Pedersen til en person hos Statsforvalteren og han fikk ordnet kalking av alle vanna i Drammen kommunes del av Finnemarka. pH i Tjuvtjern gikk opp fra 5,79 til 7,12 fra vår til høst i 2022. Dette gjør at nøytralt vann vil renne fra Tjuvtjern mot Gamledammen og videre til Kjøsterudbekken.

Vi har hatt kontakt med personen i Drammen kommune som for 4-5 år siden inspiserte en kum i røret i Kjøsterudbekken under Travbanen der han oppdaget ørret/sjøørret? Vi har vært på befaring i området og hatt kontakt med kjentfolk for å lokalisere kummen, som vi ønsker å se på. Er kummen konstruert slik at den hindrer sjøørreten å komme videre opp til gyte- og oppvekstområdene i bekken?

I tidligere år har vi samarbeidet med Drammen kommune om bygging av fangdammer i Kjøsterudbekken over Kirkens område, men vi venter fortsatt på tiltak for bygging av fangdammene.

Travbanen

Aktiv veidrift har søkt om å anlegge et steinknuseri på Travbanen, men store mengder stein har allerede blitt lagt på den tidligere travbanen.

Foto: Privat

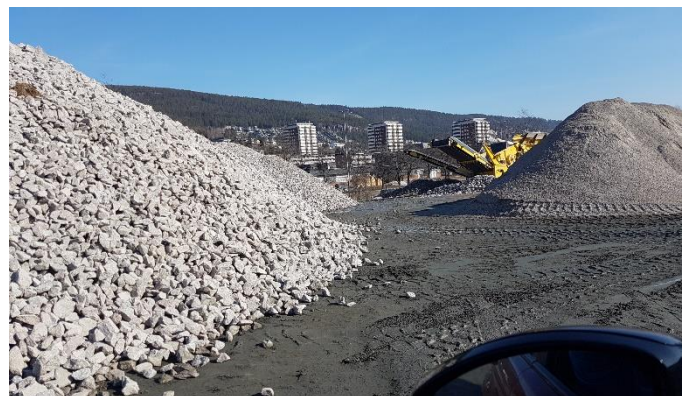

Foto: Privat

Fjerning av ørekyte av utløpsbekken til Goliaten nord for Drammen

Vi fjernet ca. 400 ørekyte i utløpsbekken til Goliaten i juli med el-apparat, mens en and spiste de ørekytene som hadde overlevd elektroshokkene.

Foto: Borgar Pedersen

Ved henting av vannprøve i oktober var det ingen ørekyte i utløpsbekken.

Landfalltjern ved Drammen

Ingen aktivitet.

Flåren ved Spiralen på Bragernesåsen

Ingen aktivitet.

Klopptjern i Lier og Drammen

Se test av drone i Klopptjern i kapittelet om Drammensfjorden og Drammenselva.

Svarttjern i Lier og Drammen

Ingen aktivitet.

Hvalsdammen i Lier og Drammen

Ingen aktivitet.

Lierstranda, Gilhusbukta og Fjordbyen

Tre representanter for Vannmiljøutvalget hadde et møte med ledelsen i Eidos Eiendomsutvikling AS og Fjordbykontoret i Lier kommune 10. mai. Vi ble orientert om fremdriften i Fjordbyprosjektet og hadde samtaler om detaljer i utbyggingen. Vi formidlet våre synspunkter både muntlig og skriftlig, med tanke på en best mulig ivaretagelse av naturen på land og i vann ved Drammensfjorden.

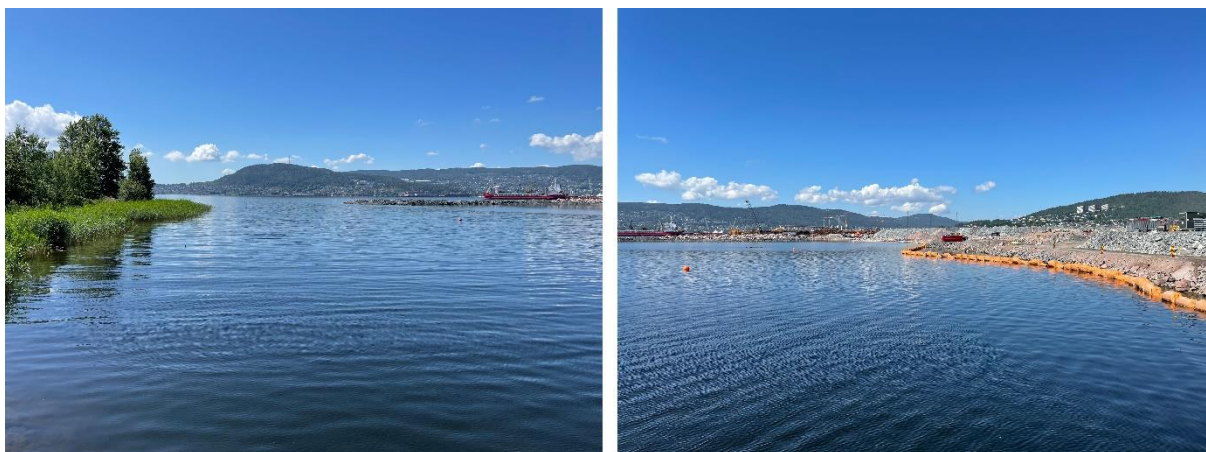
Fjordbyen Lier og Drammen områderegulering

Det fremkom under møtet at det er planer om et 9 mål stort «flytende solcelleanlegg» i Terminalbukta, hvilket angivelig også kommunestyret i Lier er positive til. Bakgrunnen for disse planene skal være å oppnå nok bærekraftig grønn strøm i Fjordbyen (oppnåelse av miljømål). Vannmiljøutvalget uttrykte sterk skepsis til dette prosjektet da fotosyntesen blir blokkert, og det

meste av livet i vann i området stopper opp! Det vil etter vår mening i tillegg være flere problematiske sider ved et slikt anlegg, blant annet at tilgangen til fjorden blir redusert for allmennheten. Vi kan derfor ikke støtte et slikt prosjekt.

Utbyggingsplanene for Fjordbyen på Lierstranda har ellers mange gode kvaliteter som tar hensyn til naturen og menneskene i området. Etablering av øyer, kanaler, gruntvannsområder og vegetasjon/kantvegetasjonsområder som legger til rette for både fugl, fisk, insekter og annet naturlig liv blir etter det vi har forstått gjennomført. Begrensninger i båttrafikk, og en del begrensninger i annen menneskelig ferdsel på naturområder som øyer er nødvendig.

Byggingen i Gilhusbukta er ikke påbegynt, da fyllmassene i bukta må stå under press (noen år til) for at massene skal sette seg.

Gilhusbukta Foto: Borgar Pedersen

Byggingen av det nye sykehuset i Drammen, på Brakerøya, er kommet et godt stykke videre siden byggestart i 2019. Sykehuset skal stå klart til bruk i 2025. Vannmiljøutvalget vil ha søkelys på rensing av avløpsvann fra sykehuset og Fjordbyen, sett i sammenheng med planlegging av nytt eller nye renseanlegg som sokner til elva og fjorden i Drammen og Lier.

Bygging av nytt sykehus Foto: Borgar Pedersen

Kjennerdammen ved Liertoppen

Store mengder med strøgrus fra parkeringsplassen ved Liertoppen kjøpesenter ble også i år dumpet sammen med snø, slik at denne verdifulle vanddammen stadig blir mindre og mer forurenset. Mye av grusen som lå i hauger på land ble fjernet i høst. Når snøen kom i vinter ble den skyflet til side ved siden av dammen, og en gravemaskin sørget for at det ble utløp for vannet som kom på parkeringsplassen. Myndighetene er varslet om denne saken også i år. Dammen bør restaureres og vernes for framtiden. Den er en oase for insekter, fugler og dyr i området.

Kjennerdammen ved Liertoppen Foto: Borgar Pedersen

Damtjern ved Lierskogen

Vegtrafikken mellom Damtjern og Liertoppen har vært økende på grunn av nyetablerte bedrifter i området. Det er behov for bedre rensing av forurensning som kommer både fra E18 og lokale veier. Det biologiske renseanlegget ved Gjellebekk ser ut til å ha hatt bedre vekstvilkår i 2022. Vi vet likevel ikke hvordan effekten av dette renseanlegget er da vi ikke vet om det er god nok oppfølging av skjøtsel og kontroll. Det vokser opp flere store lauvtrær som skygger for sola, slik at lysmengden inn til takrørplantene blir redusert!

Biologisk renseanlegg ved Gjellebekk Foto: Borgar Pedersen

Lier kommune – Vannforskriften og Ren Drammensfjord-prosjektet

Et planlagt renseanlegg i Lier kommune er utsatt og det pågår samtaler mellom Drammen og Lier kommune om et felles renseanlegg.

Styremøter

Vi har hatt 6 styremøter.

Eksterne møter

8. juni: Møte med Redd Åssiden fra katastrofen i forbindelse med utbygging av Berskaug-Travbanen. Denne foreningen vil unngå kvikkleireskred ved utbygging av dette området.

Ref: <https://www.facebook.com/groups/1057011215039502>

Foredrag

Ingen.

Kurs og seminarer med deltakelse fra Vannmiljøutvalget

- Oktober: John Tollefsen deltok på Tekna senior: Tilstanden til Oslofjorden i Ingeniørenes hus.
- 10. november: Petter Øijord og Borgar Pedersen deltok på Naturviterforum: Hvordan redde Oslofjorden? på Oslo konferansesenter.
- 15. november: Borgar Pedersen deltok på Fjordbyen Symposium - Vannmiljø i byutvikling

John Tollefsen deltok online på følgende seminarer:

- 13. juni: Vannforeningen: Klimaendringenes betydning for råvannskvalitet og vannbehandlingsbehov i våre vannkilder
- 13. desember: Vannforeningen: Vannkraft og vannmiljø
- 14. desember: Vannforeningen: Tiltak for å bedre miljøtilstanden i Oslofjorden

Korrespondanse

12. mai: Bekymringsmelding om Kjennerdammen til vannområdekoordinatoren i Lier kommune.

5. desember: Brev til alle politikerne i Drammen kommunestyre angående behandling av tre forslag til utbygging av Knemstranda og Homansbergbukta.

Høringssvar

3. mars: Høringssvar om bygging av en småbåthavn i Homansbergbukta med tilhørende byggverk på land på Knemstranda sør for Svelvik. Vi samarbeidet med FnF Buskerud, Drammen friluftsforum, Oslo friluftsforum og noen privatpersoner i Svelvik om å hindre utbygging.

29. april: Høringssvar om dumping av masser fra tunnelen mellom Holsfjorden og Oslo til vannforsyning utenfor havna på Holmen.

1. september: Høringssvar om utbygging av Berskaug og Travbanen

Befaring

3. mai: Befaring med vannområdekoordinatorene i Lier kommune og Drammen kommune til Glitre og Glitres gytebekker.

Foto: Borgar Pedersen

Pressemeldinger

Ingen aktivitet.

Presseoppslag

28. september: Reportasje om VMUs tokt ved Homansbergbukta for å kartlegge sjøbunnen med uv-drone.

12. desember: Leserbreiv i Drammens tidende den 12. desember. Tittel: Eiendoms- og marinalobbyen kan ikke få ødelegge fjordens viktigste økosystem

Tyrifjorden

Ingen aktivitet.